

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Коваль Светлана Петровна, кандидат экономических наук, старший научный сотрудник, старший научный сотрудник отдела исследований рисков в сфере занятости населения
Институт демографии и социальных исследований имени М.В. Птухи НАН Украины, г. Киев.
e-mail: kovalsvit@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHOR

Koval Svitlana, Ph.D. in Economical Sciences, Senior Researcher, Senior Researcher of Department for Issues of Risks in the Sphere of Employment, Ptoukha Institute for Demography and Social Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv.
e-mail: kovalsvit@ukr.net

УДК 339.5

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-51-73-79>

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ РОБОТИЗОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кузнєцова Т. В.
Паламарчук О. М.

Актуальність теми дослідження. Виходячи зі слухних викликів науково-технічного прогресу постала необхідність привернення уваги не тільки до конкурентних переваг автоматизовано-роботизованих підприємств над суто автоматизованими, а і до неминучості швидкої заміни людино-персоналу на робото-персонал, як фахівців, здатних вирішувати комплексні спеціалізовані завдання та складні практичні проблеми, що характеризуються невизначеністю соціально-економічних умов у сфері промислового виробництва на міжнародному рівні.

Постановка проблеми. Наочно відстежується відсутність розуміння неминучості поступової заміни людино-професій на штучно-інтелектуально-роботизовані та катастрофічна неготовність до цих змін сфери менеджменту загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням робототехніки присвячували свої дослідження багато науковців ще більше 100 років тому. З останніх це наукові праці Н. Морзе, Л. Варченко-Троценко, О. Гаркавенко, А. Вашкевич, Т. Каткової, Ю. Жукова тощо, але питанням дослідження управління робото-персоналом в сфері зовнішньоекономічної діяльності немає ще жодного.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Абсолютно недосліджені всі складові менеджменту організацій і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств у сукупності нерозв'язаних проблемних питань управління робото-персоналом зі штучним інтелектом, що в дуже близькому майбутньому майже повністю замінить людино-персонал.

Постановка завдання, мети дослідження. Обґрунтування ролі оновленого менеджменту організацій і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств в управлінні робото-персоналом, як неминучим суб'єктом економічно-господарських відносин.

Методологія проведення дослідження. Комплекс наукового абстрагування, теоретичного порівняльного аналізу та синтезу власних інноваційних ідей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Показано конкурентні переваги автоматизовано-роботизованих підприємств над суто автоматизованими при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Привернено увагу до неминучості заміни декількох десятків професій з людською працею та людським інтелектом на роботизовану працю зі штучним інтелектом.

У контексті даного дослідження мова йде про управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств для забезпечення їх стійкої конкурентоспроможності на глобальному ринку праці у сфері управління організаціями – суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на національному та міжнародному рівнях через генерацію нових знань та інноваційних ідей.

Галузь застосування результатів. Підготовка здобувачів на спеціальності 073 «Менеджмент» з середньостроковим і довгостроковим стратегічним баченням.

Висновки відповідно до статті. Розуміння неминучої швидкої заміни людино-персоналу на робото-персонал є запорукою забезпечення стабільності та конкурентоспроможності всіх галузей виробництва та надання послуг на світових ринках. Пропонується привернути не тільки увагу наукової спільноти до питань роботизації на базі штучного інтелекту, а й до інвестицій у подальші наукові дослідження з метою розроблення нових стратегій підготовки керівного складу (навчального процесу від дитячого саду до випуску з університету) та супроводжуючого навчально-методичного забезпечення – особливо в галузі зовнішньоекономічної діяльності.

Ключові слова: робототехніка, персонал, менеджмент, зовнішньоекономічна діяльність, підприємство, штучний інтелект, майбутнє.

КОНКУРЕНТНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА РОБОТИЗИРОВАННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ ПРИ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Кузнецова Т. В.
Паламарчук О. Н.

Актуальность темы исследования. Исходя из актуальных вызовов научно-технического прогресса возникла необходимость привлечения внимания не только к конкурентным преимуществам автоматизированно-роботизированных предприятий над чисто автоматизированными, но и к неизбежности быстрой замены человеко-персонала на робото-персонал, как специалистов, способных решать комплексные специализированные задачи и сложные практические проблемы, характеризующиеся неопределенностью социально-экономических условий в сфере промышленного производства на международном уровне.

Постановка проблемы. Наглядно отслеживается отсутствие понимания неизбежности постепенной замены человеко-профессий искусственно-интеллектуально-роботизированными и катастрофическая неготовность к этим изменениям сферы менеджмента в целом.

Анализ последних исследований и публикаций. Вопросам робототехники посвящали свои исследования многие ученые еще более 100 лет назад. Из последних это научные труды Н. Морзе, Л. Варченко-Троценко, А. Гаркавенко, А. Вашкевич, Т. Катковой, Ю. Жукова и т.д., но вопросом исследования управления роботоперсоналом в сфере внешнеэкономической деятельности нет еще ни одного.

Выделение неисследованных частей всеобщей проблемы. Абсолютно неисследованы все составляющие менеджмента организаций и менеджмента внешнеэкономической деятельности предприятий в совокупности нерешенных проблемных вопросов управления роботоперсоналом с искусственным интеллектом, что в очень близком будущем почти полностью заменит человекоперсонал.

Постановка задачи, цели исследования. Обоснование роли обновленного менеджмента организаций и менеджмента внешнеэкономической деятельности предприятий в управлении роботоперсоналом как неизбежным субъектом экономически-хозяйственных отношений.

Методология проведения исследования. Комплекс научного абстрагирования, теоретического сравнительного анализа и синтеза собственных инновационных идей.

Изложение основного материала исследования. Показаны конкурентные преимущества автоматизированно-роботизированных над чисто автоматизированными при осуществлении внешнеэкономической деятельности. Привлечено внимание к неизбежности замены нескольких десятков профессий с человеческим трудом и человеческим интеллектом на роботизированную работу с искусственным интеллектом.

В контексте данного исследования речь идет об управлении внешнеэкономической деятельностью предприятий для обеспечения их устойчивой конкурентоспособности на глобальном рынке труда в сфере управления организациями – субъектами внешнеэкономической деятельности на национальном и международном уровнях через генерацию новых знаний и инновационных идей.

Область применения результатов. Подготовка соискателей по специальности 073 «Менеджмент» со среднесрочным и долгосрочным стратегическим видением.

Выводы в соответствии со статьей. Понимание неизбежной быстрой замены человекоперсонала на роботоперсонал является залогом обеспечения стабильности и конкурентоспособности всех отраслей производства, и предоставления услуг на мировых рынках. Предлагается привлечь не только внимание научного сообщества к вопросам роботов с искусственным интеллектом, но и к инвестициям в дальнейшие научные исследования с целью разработки новых стратегий подготовки руководящего состава (учебного процесса от детского сада до выпуска из университета) и сопровождающего учебно-методического обеспечения – особенно в области внешнеэкономической деятельности.

Ключевые слова: робототехника, персонал, менеджмент, внешнеэкономическая деятельность, предприятие, искусственный интеллект, будущее.

COMPETITIVE ADVANTAGES OF ROBOTIC ENTERPRISES IN PERFORMING FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

Kuznietsova Tetiana
Palamarchuk Oksana

Relevance of the research topic. Based on the appropriate challenges of scientific and technological progress, there is a need to draw attention not only to the competitive advantages of automated and robotic enterprises over purely automated, but also to the inevitability of rapid replacement of human and robot personnel as specialists capable of solving complex specialized problems and complex practical problems characterized by uncertainty of socio-economic conditions in the field of industrial production at the international level.

Formulation of the problem. There is a clear lack of understanding of the inevitability of the gradual replacement of human professions by artificial-intellectual-robotic and catastrophic unpreparedness for these changes in the field of management in general.

Analysis of recent research and publications. More than 100 years ago, many scientists devoted their research to robotics. Among the latter are the scientific works of N. Morse, L. Varchenko-Trotsenko, O. Garkavenko, A. Vashkevich, T. Katkova, Y. Zhukov, etc., but there is no research on the management of robot personnel in the field of foreign economic activity.

Selection of unexplored parts of the general problem. All components of the management of organizations and the management of foreign economic activity of enterprises are completely unexplored in the set of unresolved issues of management of robot-personnel with artificial intelligence, which in the very near future will almost completely replace human-personnel.

Problem statement, research goals. Substantiation of the role of the updated management of organizations and management of foreign economic activity of enterprises in the management of robot personnel, as an inevitable subject of economic relations.

Methodology of the study. Complex of scientific abstraction, theoretical comparative analysis and synthesis of own innovative ideas.

Presentation of the main material (results of work). The competitive advantages of automated-robotic enterprises over purely automated ones in carrying out foreign economic activity are shown. Attention is drawn to the inevitability of replacing several dozen professions with human labor and human intelligence with robotic work with artificial intelligence.

In the context of this study, we are talking about the management of foreign economic activity of enterprises to ensure their sustainable competitiveness in the global labor market in the field of management of foreign economic organizations at national and international levels through the generation of new knowledge and innovative ideas.

Field of application of results. Training of applicants in the specialty 073 «Management» with medium and long-term strategic vision.

Conclusions in accordance with the article. Understanding the inevitable rapid replacement of human resources by robot personnel is the key to ensuring the stability and competitiveness of all industries and services in world markets. It is proposed to draw not only the attention of the scientific community to robotics based on artificial intelligence, but also to invest in further research to develop new strategies for training management (educational process from kindergarten to graduation) and accompanying educational and methodological support - especially in the field of foreign economic activity.

Keywords: robotics, personnel, management, foreign economic activity, enterprise, artificial intelligence, future.

JEL Classification: L23, M11, G15, H87

Актуальність теми дослідження. Науково-технічний прогрес в промисловій галузі все більше і більше доводить свою результативність через готовність практично повністю замінити людський потенціал і людський інтелектуальний капітал на роботизований і штучний відповідно. Ніхто не може заперечити того, що праця роботів на порядки продуктивніша та економніша.

Розуміння цієї проблеми та своєчасний перегляд навчально-методичної бази освітнього комплексу фахівців з менеджменту має привести до ефективної співпраці людей і роботів, особливо у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Ступінь дослідження даної проблеми вченими. Проблема роботизації та штучного інтелекту займаються вже дуже давно, тому хочеться відзначити сучасних науковців, що на даний момент займаються дослідженнями в цій області. Н. Морзе, Л. Варченко-Троценко, М. Гладун, Л. Пелевін, К. Почка, О. Гаркавенко, А. Вашкевич, Т. Каткова, Ю. Жуков тощо, але ніхто ще не розглядав питання роботизації та заміни людського персоналу на роботів зі штучним інтелектом на підприємствах, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.

Метою дослідження є демонстрація конкурентних переваг автоматизовано-роботизованих підприємств над суто автоматизованими при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання дослідження. Привернути увагу до впливу роботизованої техніки з імплементацією штучним інтелектом у всіх сферах недалекого майбутнього; проаналізувати особливості здійснення зовнішньоекономічної діяльності роботизованих підприємств; окреслити конкурентні переваги та умови впровадження роботизованої техніки на сучасному ринку.

Методи дослідження. Комплекс наукового абстрагування – при наголошенні на проблемі витіснення роботами зі штучним інтелектом багатьох професій, теоретичний порівняльний аналіз – при розгляді конкурентних переваг автоматизовано-роботизованих і суто автоматизованих підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність та синтез власних інноваційних ідей – при оформленні висновків і пропозицій.

Результати дослідження. На протязі десятиліть вже звикли говорити про конкурентні переваги, як про спеціальні важелі успішності та непереможності підприємства. Сьогодні все набагато глибше, глобальніше й без складової бачення майбутньої відповідності вимогам і умовам сучасного ринку за всіма факторами та показниками конкурентоспроможності товару чи підприємства не існує. Тільки стратегічне бачення, далекоглядність, вміння моделювати прогнози на десятиріччя вперед і приймати ефективні управлінські рішення робить менеджмент зовнішньоекономічної діяльності життєздатним і затребувано-доцільним.

Настав час, коли конкурентоздатність підприємства чи товару оцінюється не стільки за співвідношенням ціни та якості, скільки за ступенем задоволеності тієї чи іншої потреби споживача. Неможливо прирівняти конкурентоздатність до якості чи до рівня технології, бо в усіх сферах людської життєдіяльності методи

традиційного порівняльного аналізу й інтегрованого синтезу витіснилися засобами комп'ютеризації, роботизації та діджиталізації.

Роботи з імплементацією штучним інтелектом швидко удосконалюють не тільки себе, не тільки оточуючий світ, а й рівень усвідомленості людей щодо неминучості заміни багатьох професій людської праці на синергію роботизованих потужностей, що управляються людським інтелектом. Конкурентні переваги змінюють тенденції та відтінки стратегічних позицій підприємств з погляду активності інтелектуального капіталу, як максимальної споживчої ефективності.

Сучасні високі технології та діджиталізовані бізнес-моделі значно підвищують збутову та сервісну діяльність, бо впровадження робототехніки однозначно підсилює конкурентні переваги на міжнародному рівні. Хочеться звернути увагу на сучасну нерівномірність співвідношення роботорозробок для промисловості до використання їх в економіці. Навіть у Китаї, що є на сьогодні передовим за надшвидкими темпами зростання ринку робототехніки показники невикористаного потенціалу всередині своєї країни невисокі. Китайський ринок роботів досі неврахований за частками національних і японських виробників, що обумовлено більшою довірою до відомих японських брендів, як автоматизовано-роботизованих. Все це наочно свідчить про існуючий рівень конкуренції, що спонукає до виробництва все більшої кількості роботів за ціною, що стрімко знижується. Щоб мати все ж-таки великі фінансові прибутки конкуруючі корпорації об'єднуються, але штаб-квартири і ринки збуту знаходяться в різних країнах. Активність і бажання китайців захмарно заробляти на експорті роботів і конкурувати з японцями стимулює великі компанії Німеччини, Швейцарії, Нідерландів тощо створювати багатонаціональні (транснаціональні) корпорації зі застосуванням найсучасніших технологій (рис. 1). Прогнозується, що вже з 2022-го року корпорацією ABB почнеться серійне виробництво роботів зі штучним інтелектом, які у свою чергу будуть виробляти собі подібних роботів і за допомогою нейронних мереж, що самонавчаються, самовдосконалюватися надшвидкими темпами. Поки що китайські виробництва програють японським саме тому, що вони залишаються суто автоматизованими в той час, коли японські підприємства автоматизовано-роботизовані. Саме ця недопугість спонукає китайський вищий менеджмент в галузі зовнішньоекономічної діяльності до стратегії об'єднання потужностей і фінансів з метою отримання синергетичного ефекту.

На сьогодні організаційно об'єднано технології чотирьох великих корпорацій Yaskawa, ABB, KUKA та Fanuc заради того, щоб і виробництво зі всіма потужностями, і ринок збуту концентрувалися всередині Китаю. Час покаже наскільки така стратегія далекоглядна й чи дасть їм це змогу ще довгий термін утримувати лідерські позиції в галузі міжнародних продажів робототехніки зі штучним інтелектом.

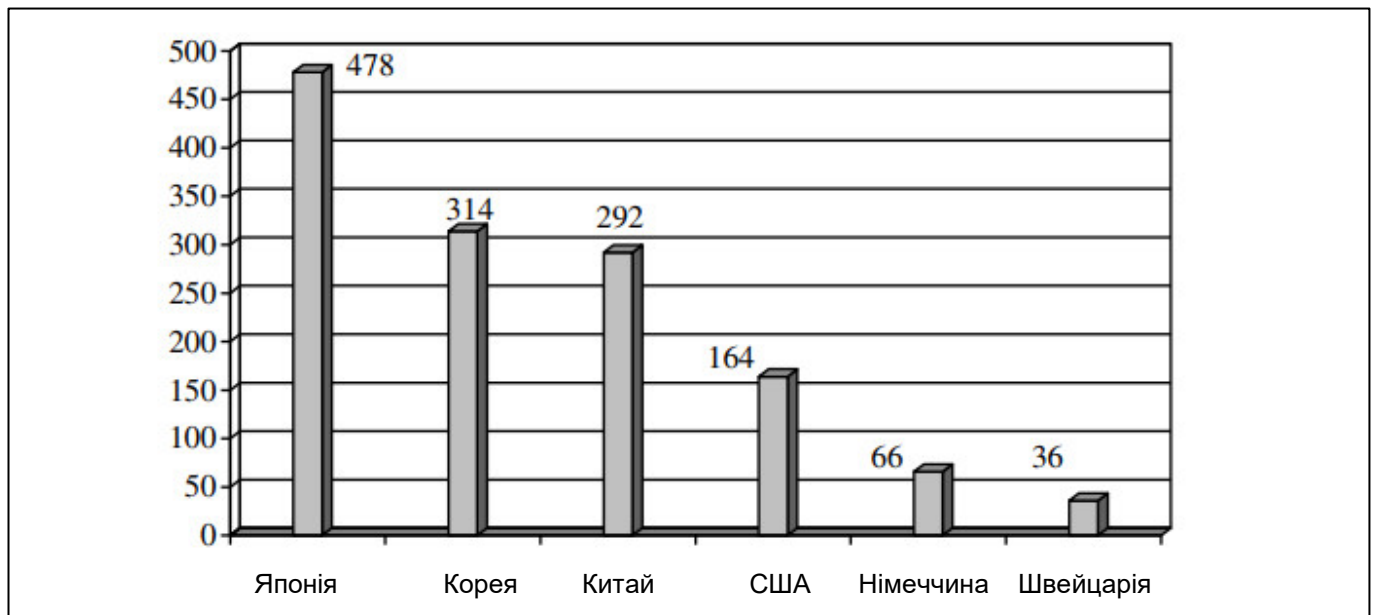

Рисунок 1. Кількість роботизованих підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, станом на 01.06.2020 р.

Джерело: News NAURR

Показовим прикладом автоматизованої роботизації сільськогосподарських підприємств Японії, що експортують фермерську продукцію, є заміна на полях людей похилого віку роботами та дронами-безпілотниками. Роботи вже можуть сортувати продукцію при зборі врожаїв і їх нараховується більше 25 різних типів. Автоматизовано роботизовані не тільки безпілотники, а й велика сільськогосподарська техніка, що вдосконалюється працює на рисових полях Японії.

Конкурентні переваги автоматизовано-роботизованих підприємств над суто автоматизованими очевидні, тому в результаті дослідження виокремилися певні поради для безпроблемного переведення виробництва з одного стану до іншого заради підвищення рівня конкурентоздатності на міжнародній арені (рис. 2).

Пропонується 4-ри основні етапи переходу підприємств від автоматизації до автоматизованих системоконкомплексів роботизації (комплексів роботизованих функціоналів з'єднаних за допомогою автоматизованих систем) з метою підвищення конкурентоздатності підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю:

- 1) розроблення Положення щодо модернізації виробництва та складення бізнес-планів різної строковості;
- 2) вирішення питання сервісу обслуговування роботів шляхом перекваліфікації власних працівників чи залучення зовнішніх;
- 3) проведення 3D-моделювання системоконкомплексів роботизації з метою розрахунку прогнозів від типу/класу роботів, складності управління, габаритності, потужності тощо;
- 4) експериментальне випробування/тестування автоматизовано-роботизованого обладнання до початку імплементації у виробництво.

Доцільність впровадження штучноінтелектуальних роботів до виробництв, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, краще обґрунтовувати на прикладах еластичних товарів, бо саме вони є життєвонеобхідними, життєздатними та завжди затребуваними, тому найбільше сприяють збільшенню конкурентних переваг. Еластичні товари апіорі конкурентоспроможні. Людина не може жити без води. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ – World Health Organization), тільки в Європі понад 100 млн. людей не мають доступу до якісних водних ресурсів. Згідно з прогнозами, в 2025 році 2/3 населення планети буде страждати від нестачі води. Ще в 1984 році ВООЗ випустила Посібник для контролю якості питної води «Все про воду для майбутніх поколінь» (переглянутий і доповнений у 1992 році) [4], на підставі якого країни розробляють національні нормативні документи.

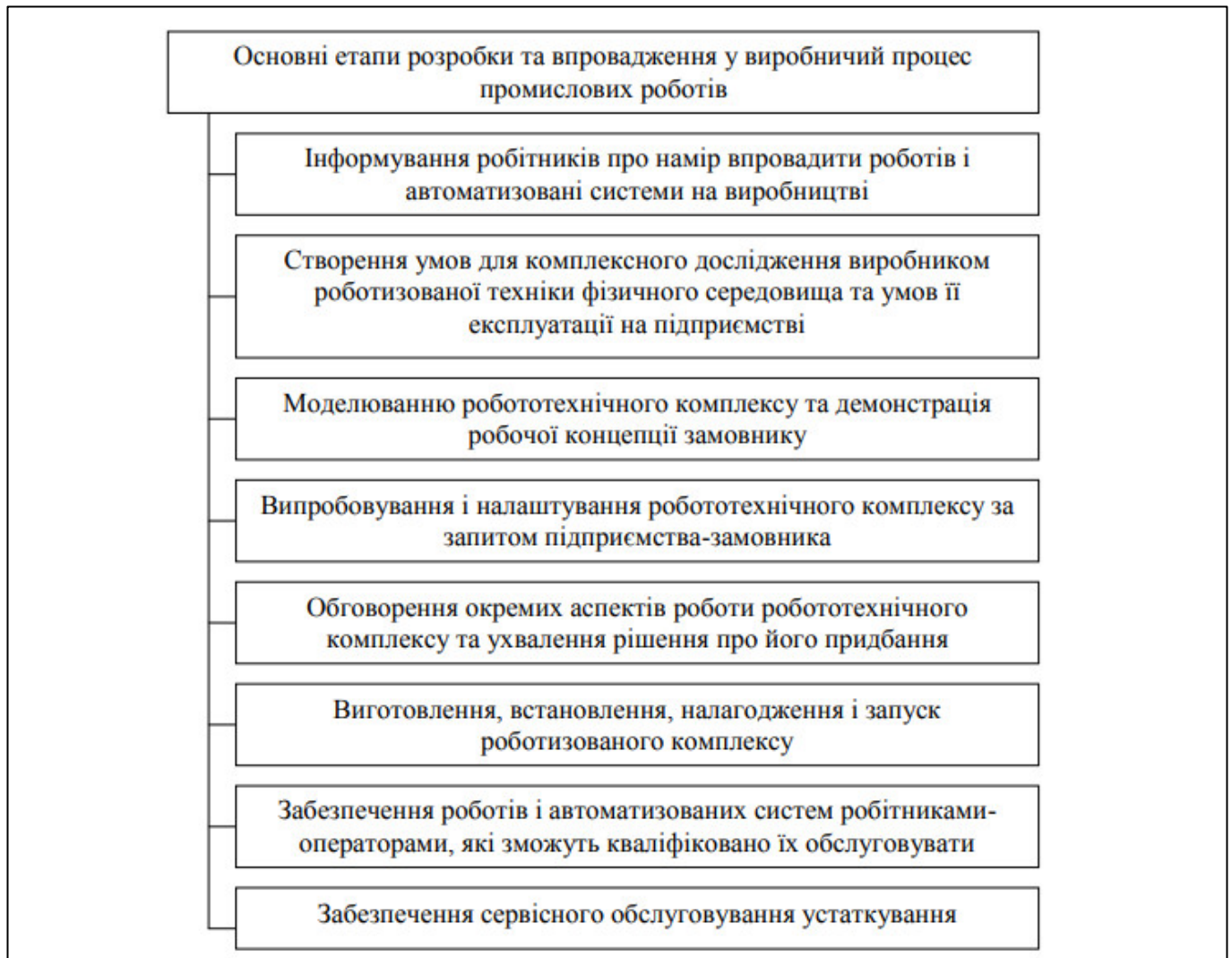

Рисунок 2. Схема поетапної автоматизованої роботизації підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність

Джерело: авторська розробка

Рекомендації ВООЗ формуються на результатах багаторічних фундаментальних досліджень на основі поняття «Рекомендована добова норма споживання», тобто «кількість речовини в їжі або воді в перерахунку

на масу тіла (мг/кг або мкг/кг), яку може вживати людина щодня впродовж усього життя без помітного ризику для здоров'я» [2].

На сьогодні в Україні питання якості води регулюється Законом «Загальнодержавної цільової соціальної програми «Питна вода України» на 2022-2026 роки» [3], який гармонізований з Директивою ЄС (98/83/ЄС). З його прийняттям впровадження сучасних систем водоочистки ведеться тепер в нашій країні в більш широких масштабах. Багато в чому це пов'язано з тим, що водне господарство давно потребувало модернізації (в окремих регіонах воно і зараз знаходиться в критичному стані). Місцеві органи влади та суб'єкти господарської діяльності змушені закладати в бюджети значні суми на переобладнання своїх систем водоочистки та водопостачання. Цю сферу охоплюють відразу три державні структури – Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства, Міністерство охорони навколишнього середовища та Державний комітет України по водному господарству.

На сформованому ринку обладнання та послуг з очищення та підготовки води активно діють кілька сотень постачальників, третина з яких вважаються великими. Виділяється група підприємств, що постачають обладнання за німецькими технологіями. Вона охоплює підприємства з Чехії, Словаччини та Австрії, на частку яких припадає близько чверті всіх поставляються на ринок матеріалів та роботизованого обладнання для водного господарства. Друга за чисельністю група – українська. Її частка становить близько 10% присутніх на ринку компаній-виробників. Українці пропонують широкий спектр автоматизованого обладнання, аналогічно китайцям програваю без автоматизованої роботизації. Крім польських підприємств (до 5% постачальників зовнішнього ринку), в значно меншій мірі представлені інші європейські країни: Італія, Бельгія, Нідерланди, Франція, Іспанія. Зрідка на ринку з'являються прибалтійські та угорські автоматизовані підприємства. Невелику активність зараз демонструють деякі американські корпорації, які скоріше за все готують прорив і поступово нарощують автоматизовано-роботизовані потужності.

Висновки. Результати дослідження вимагають пошуку наукових прогнозів і рекомендацій, а також експериментів, що повинні адекватно фінансуватися та інвестуватися [1] на рівні влади України й зацікавлених осіб-спонсорів.

Звісно, що стримуючим моментом інтегрування автоматизованих системокмплексів робіт до підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, є суттєві затрати на придбання та впровадження; небажання сьогодинішніх відповідальних осіб вникати в суть/зміст нових технологічних процесів, що згодом може привести до справжніх викликів у вигляді катастроф.

З метою подовження життєвого циклу людських ресурсів і інтелектуальних людських потенціалів в епоху неминучої роботизації всіх процесів рекомендовано:

- забезпечити доступ студентства до повної діджиталізації та цифровізації усіх предметних курсів освітнього процесу та утилізації всіх рукописних розрахунків при вирішенні завдань і проблем технологічного процесу;

- сприяти справжній мобільності молоді, що навчається, та молодих спеціалістів для створення вільного міжнародного простору обміну досвідом, що приведе до нових форм зовнішньоекономічних відносин;

- розвивати центри, лабораторії, практичні бази для оволодіння інтегрованими професіями керівників, що зможуть ефективно управляти штучноінтелектуальним робото-персоналом в недалекому майбутньому.

Темою наступного наукового дослідження має стати питання законодавчо-правового поля визначення штучноінтелектуального робота від поняття «електронного агента» до «електронної особистості». Це дуже тонке питання й початково потрібний певний правопорядок без помилки в ідентифікації робото-істоти/суб'єкто-об'єкту тощо.

Список використаних джерел

1. Кузнєцова Т. Найближча перспектива менеджменту організацій – управління робото-персоналом. *Економічний аналіз*. Вип. 3. С. 160-165.
2. *Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
3. *Загальнодержавна цільова соціальна програма «Питна вода України» на 2022-2026 роки*. URL: https://ips.ligazakon.net/document/ji05633a?ed=2021_07_01
4. *Все про воду для майбутніх поколінь*. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/Natsionalna-dopovid-pro-yakist-pitnoyi-vodi-ta-stan-pitnogo-vodopostachannya-v-Ukrayini>

References

1. Kuznietsova T. (2021). Naiblyzhcha perspektyva menedzhmentu orhanizatsii – upravlinnia roboto-personalom [Nearest perspective of organization management – robot personnel management]. *Economic analysis – Ekonomichnyi analiz*, 3. 160-165 [Ukr]
2. *Vikipediia [Vikipedia]* (2019). URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> [Ukr]
3. *Zahalnodержavna tsilova sotsialna prohrama «Pytna voda Ukrainy» na 2022-2026 roky [National target social program «Drinking water of Ukraine» for 2022-2026]*. 2021. URL: https://ips.ligazakon.net/document/ji05633a?ed=2021_07_01 (Ukr)
4. *Vse pro vodu dlia maibutnix pokolin [All about water for future generations]*. 2021. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/Natsionalna-dopovid-pro-yakist-pitnoyi-vodi-ta-stan-pitnogo-vodopostachannya-v-Ukrayini> [Ukr]

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

Кузнєцова Тетяна Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, практичної психології та інклюзивної освіти
Університет Григорія Сковороди в Переяславі.

e-mail: vottaktvk@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7142-6314

Researcher ID: U-1061-2018

Паламарчук Оксана Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі.

e-mail: oxanapalamarchuck@ukr.net

ORCID: 0000-0003-3267-0917

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Кузнєцова Татьяна Викторовна, кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры менеджмента, практической психологии и инклюзивного образования

Университет Григория Сковороды в Переяславе.

e-mail: vottaktvk@gmail.com

Паламарчук Оксана Николаевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики,
Университет Григория Сковороды в Переяславе.

e-mail: oxanapalamarchuck@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHORS

Kuznietsova Tetiana, PhD (Economy), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management, Practical Psychology and Inclusive Education,

Hryhoriy Skovoroda University in Pereyaslav.

e-mail: vottaktvk@gmail.com

Palamarchuk Oksana, PhD (Economy), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics, Hryhoriy Skovoroda University in Pereyaslav.

e-mail: oxanapalamarchuck@ukr.net

УДК 658.153:330.4

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-51-79-89>

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОЦІНКУ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ

Семененко О. Г.
Черняєв О. С.

В статті представлено модель впливу оцінки ефективності діяльності підприємства на вартість бізнесу та побудова прогнозу розвитку компанії.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних засад та прикладних аспектів моделювання процесу оцінки бізнесу та ефективності господарської діяльності підприємств.

Метою роботи є обґрунтування моделі впливу ефективності діяльності підприємства на вартість бізнесу.

Методологічна основа статті Для досягнення мети, вирішення поставлених у дослідженні завдань використано комплекс загальнонаукових та прикладних методів досліджень: метод аналізу та синтезу, системного аналізу, моделювання, експертного оцінювання, анкетування, опитування, методи аналітичного планування та прогнозування, рейтинговий метод, метод комплексних вагових оцінок на основі нечітких множин, економіко-математичні, статистичні методи.

Результати роботи. Розроблено структурно-логічну модель оцінки бізнесу та ефективності діяльності підприємства; представлено економіко-математичну модель впливу ефективності діяльності підприємства на вартість його бізнесу, вдосконалено алгоритми оцінки: ефективності діяльності підприємства, на основі інтегрального показника та вартості бізнесу, на основі узагальненого показника вартості. Розглянуто приклад застосування моделей оцінки до діяльності підприємства молокопереробної галузі, обґрунтовано стратегії та план розвитку в контексті підвищення ефективності діяльності підприємства та вартості його бізнесу.

Галузь застосування результатів. Представлені у статті теоретичні положення дали змогу сформулювати пропозиції науково-практичного характеру щодо моделювання впливу на оцінку вартості бізнесу ефективності господарської діяльності підприємства молокопереробної промисловості, в процесі стратегічного планування.